

AÐALSKIPULAG SVEITAFÉLAGSINS HORNAFJARÐAR 2012-2030

BREYTING - SKAFTAFELL III - IV

Skaftafell III-IV

ALMENNNT

Um er að ræða breytingu á aðalskipulagi Sveitafélagsins Hornafjarðar 2012-2030, skv. 1. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Aðalskipulag Sveitafélagsins Hornafjarðar 2012-2030 var samþykkt í þeirrarjóttum bann 3. apríl 2014 og staðfest af Skipulagsstofnun bann 18. september 2014. Breytingin er gerð vegna fyrirhugaðrar uppbyggingar ferðapjónustu og aðstöðu henni tengdri við Skaftafell III-IV.

FORSENDUR OG MARKMIÐ SKIPULAGSGERÐAR

Skaftafell III-IV liggur sunnan við þjónustumiðstöðina í Skaftafelli, fyrirhugað verslunar- og þjónustusvæði er í um 1500 metra fjarlægð. Skaftafell er einn af fjölsöttustu ferðamannastöðum landsins og er í aðalskipulagi skilgreint sem einn af megin seglum ferðapjónustu í sveitafélagini. Þar er þjónustumiðstöð Vatnajökulsþjóðgarðs ásamt fjölbreytri þjónustu við ferðamenn svo sem verslun, gestastofa, bílastæði, göngustigur, tjaldsteði og áningastaðir.

Samkvæmt tölum frá Ferðamálastofu má áætla að helmingur erlendra ferðamanna á Íslandi sumarið 2016, hafi komið í Skaftafell og er sömu sögu að segja yfir vetrarmánuðina en þá er talið að tæplega 28% erlendra ferðamanna hafi komið í Skaftafell og að Jökulsárlóni en einungis um þriðingur þessara ferðamanna farið allar leið austur á Hornafjörð, eða tær 17%. Í rannsókn gerð af Rögnvaldi Guðmundssyni árið 2016 kemur fram að hlutfallinn milli gistiþáttar að sumri og vetrí innan sveitafélagsins hafi breyst mjög mikil en árið 2015 voru um 32% gistiþáttar um sunars en einungis 9% árið 2004. Pessi auknung kallar að fjölbreyttari og frekari gistiþátti í sveitafélagini.

Markmið breytingar er að heimila uppbýggingu gisti- og þjónustuhúsa, allt að 1.400 m² landi Skaftafell III-IV til þess að auka þjónustu við þann fólk ferðafólk sem kemur til Óréfni. Þessari breytingu er aðskild að styrkjá og þjónustu sem fyrir er við þjónustumiðstöðina í Skaftafelli. Samkvæmt gildandi deiliskipulagi fyrir Skaftafell m.s.b.r. eru heimildir fyrir smáum byggingum við gistiþáttar og viðbót við þegar byggða þjónustumiðstöð.

Eitt af markmiðunum er að draga þjónustu sem ekki er tengd þjónustumiðstöðinni í Skaftafelli frá sjálfrí náttúruperlinni en frekari uppbýgging í landi Skaftafells myndi talin geta haft mikil áhrif á ásýnd og upplifun ferðamanna á svæðinu. Vatnajökulsþjóðgarður er að vinna atvinnustefnu m.a. fyrir Skaftafell en þar á að taka að því að mikil umferð bila og fólk er við þjónustumiðstöðina sem tengist einkarknum ferðapjónustufyrirtækjum sem hafa aðstöðu í húsum við þjónustumiðstöðina. Breytingin er því talin líður að skapa aðstöðu rétt fyrir utan þennan vinsluna viðkomustað ferðamanna. Ekkí svo langt frá Skaftafell III-IV er nú þegar þjónusta í Svinafelli og Freysnesi og sunnan við þjóðveginn er flugvöllur. Samkvæmt gildandi aðalskipulagi sveitafélagsins mun þjóðvegurnir færast sunnar og ligga við Freysnes/Svinafell. Farsla vegarins gefur þá tækifæri til að skilgreina eldri hluta vegarins, þ.e. númerandi veg, sem ferðamannaveg þar sem uppbýgging þjónustu nær allt frá Freysnesi/Svinafelli og inn að þjónustumiðstöð Skaftafells. Sveitarstjórn telur að þarna verði til framtíðar þungamjóða ferðapjónustunnar í Óréfum sem þjónusti svæðið og staðstu og fjölsöltu ferðamannastöðum sveitafélagsins eins og Skaftafell og Jökulsárlón. Uppbýggingin er rétt fyrir utan þjóðgarðsmörkin.

STADHÆTTIR OG ÁDKOMA

Breytingin nær til um 15 ha svæðis sem liggr á nyrsta hluta svæðis sem afmarkast af Heiðarlaek til norðurs, þjóðvegi til austurs og varnargarði meðfram farvegi Morsár/Skeiðarár til vestur. Fyrirhugað er verslunar- og þjónustusvæði, við Skaftafell III-IV, liggur í tæplega 1500 metra fjarlægð frá þjónustumiðstöðinni við Skaftafell. Í gildandi aðalskipulagi Hornafjarðar er landnotkun á svæðinu skógræktar- og landbúnaðarsvæði. Fyrirhugað er að ádkoma að svæðinu verði ráða númerandi þjóðvegi sem samkvæmt gildandi aðalskipulagi verður í floknum „aðrir vegir“. Fyrirhugað er að skiptulagstímabilinu að fá veginn. Sunnan (austan) við þjóðveginn er flugvöllurinn í Skaftafelli.

MINJAR

Engar þekktar fornminjar eru á svæðinu eða nærliggjandi svæðum en austan hringvegar er stálbiti úr Skeiðarárbúi sem kornið var fyrir til minningar um jökluhlaupi 1996, sem kom niður nokkru vestar. Í gildandi aðalskipulagi kemur fram að skráning minja sé ekki lokð fyrir allt sveitafélaglið. Eftirfarandi kemur fram í greinargerðinni:

„Sveitafélagið mun í samráði við Minjastofnun Íslands vinna að skráningu fornleifa á skipulagstímabilinu. Skráningu verður áfangaskipt og svæðum þar sem áform eru um mannvirkjagerð forgangskáða fremst, t.d. þar sem áform eru um uppbýggingu miðstöðva og lykilstaða vegna ferðapjónustu.“

Skráning minja á þessu svæði sem breytingin tekur til skal gera á deiliskipulagsstigi. Ef áður óþekktar minjar koma í ljós skal tafarlaust haft samband við Minjastofnun Íslands skv. 24. gr. laga nr. 80/2012 um menningarninjar.

TAKMARKANIR

Vegna náðaeðar við flugvöllinn í Freysnesi skal á deiliskipulagsstigi gera grein fyrir hindrunarfleti flugvallarins í samræmi við reglugerð nr. 464/2007.

TENGSL VIÐ ÁÐRAR ÁÆTLANIR

Við vinnum þessara breytingu hefur verið horft til eftirfarandi áætlana:

LANDSKÍPULAGSSTEFNA ÍSLANDS

Í gildandi landskipulagsstefnu kemur eftirfarandi fram í kafla 4.1 Ferðapjónusta á grunni sérstöðu og umhverfisáætla:

„Við skipulagsgjerð sveitafélaga verði leitast við að greina sérstöðu, styrkleika og staðaranda viðkomandi svæðis með tilliti til tækifæra í ferðapjónustu. Skipulagsákvæðanir um ferðapjónustu taku mið af náttúruverndarsármáldum og kortlagningu á oulindum ferðapjónustunnar og miði jafnframt að því að ferðapjónustuuppbýgging nytist jafnt íbúum á svæðinu og ferðamönnum.“

Sérstöð Hornafjarðar er að sveitafélaglið er landstórt þar sem langt er á milli þjónustustaða. Sveitafélaglið er augðugt af seglum í ferðapjónustunnini sem hafa verið kortlagðir í gildandi aðalskipulagi. Skaftafell er eitt af þessum svæðum eins og fram ferður komið en við Skaftafell er litlu sem ekkert svigrímla til frekari uppbýggingar og því er talið að Skaftafell III-VI sé ákjósanlegur staður til að tryggja þjónustu við ferðamenn og starfsfólk sem vinnum við ferðapjónustu á svæðinu.

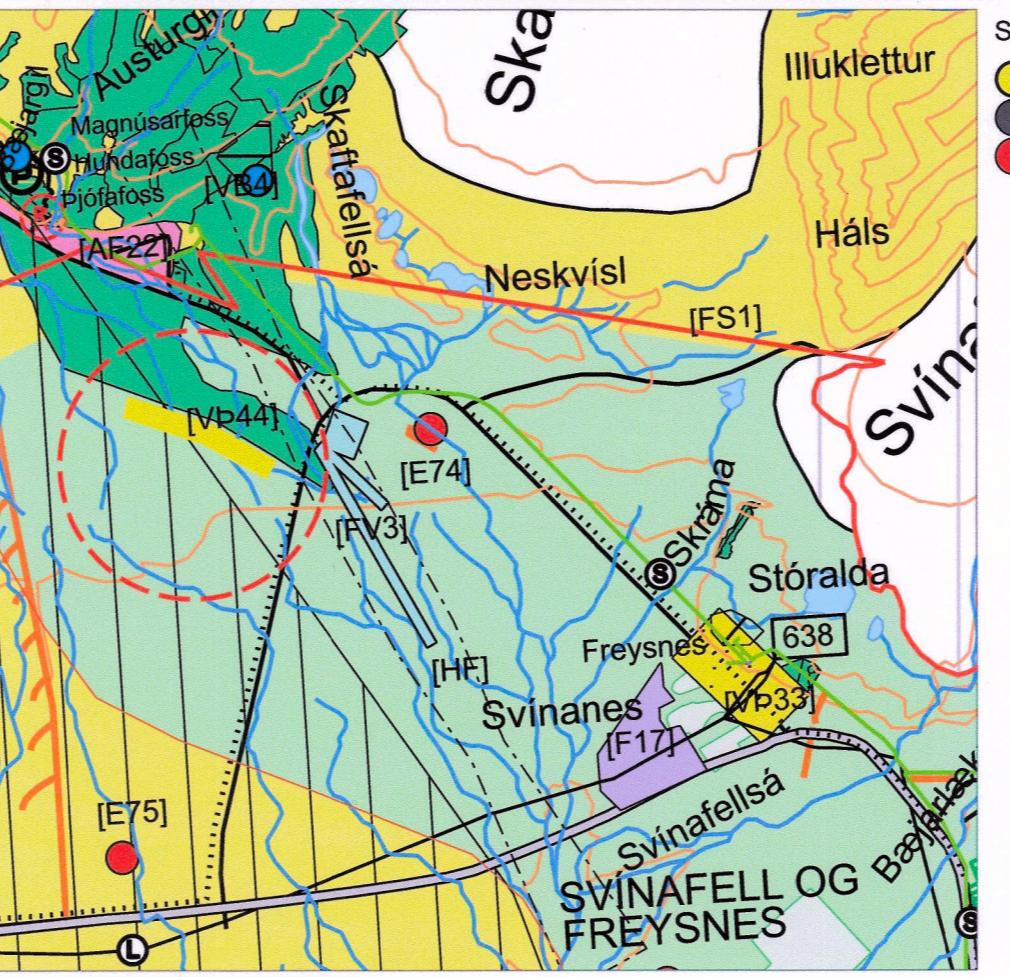
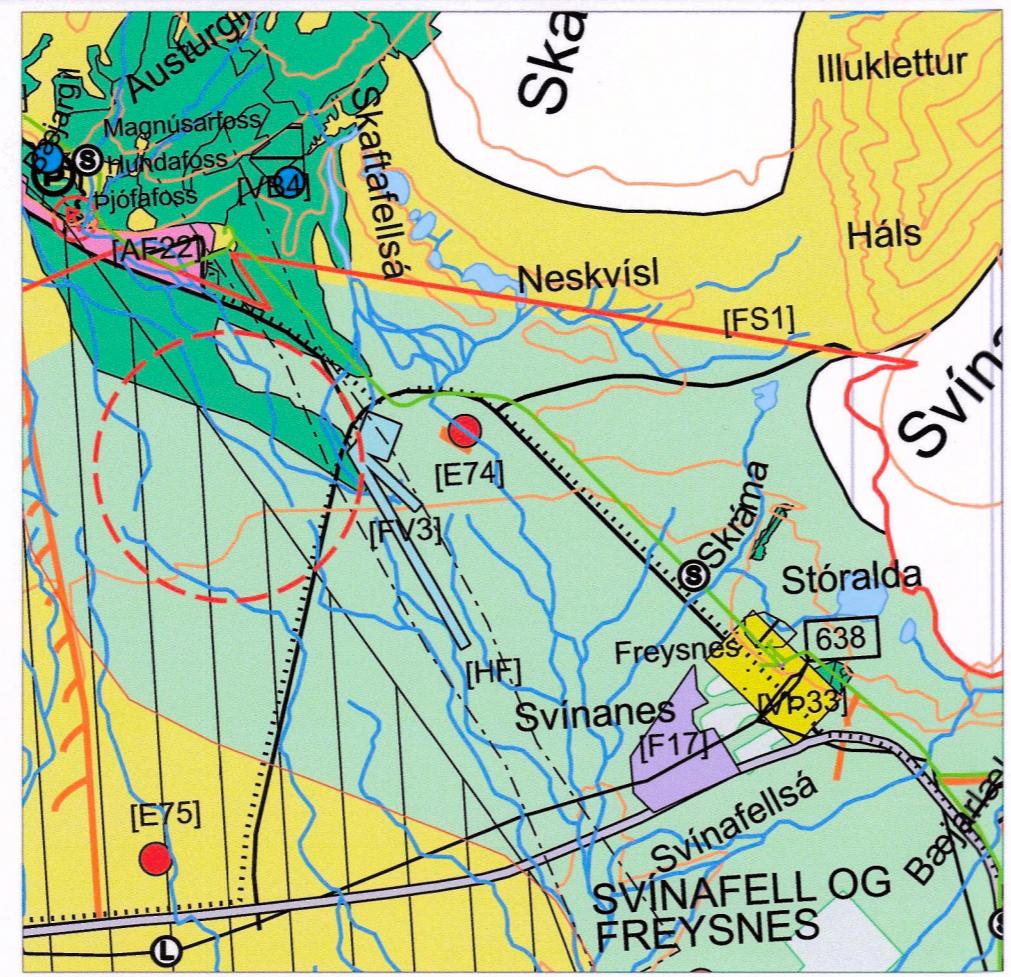
Breytingin sem um ræðir er liður í því að dreifa ferðapjónustu í sveitafélagini en tryggja samt að einhver samfella sé í þjónustunnini á þeim svæðum sem fá flesta ferðamenn til síns. Breytingin er talin vera í samræmi við setta steftuvarðandi ferðapjónustu í dreifbýli skv. landsskipulagsstefnunni.

STEFNA Í GILDANDI ÁÐALSKIPULAGI

Í gildandi aðalskipulagi sveitafélagsins er stefnumarkmiðið eftirfarandi sem snúa að svæðum líkt og því sem hér er til umræðu:

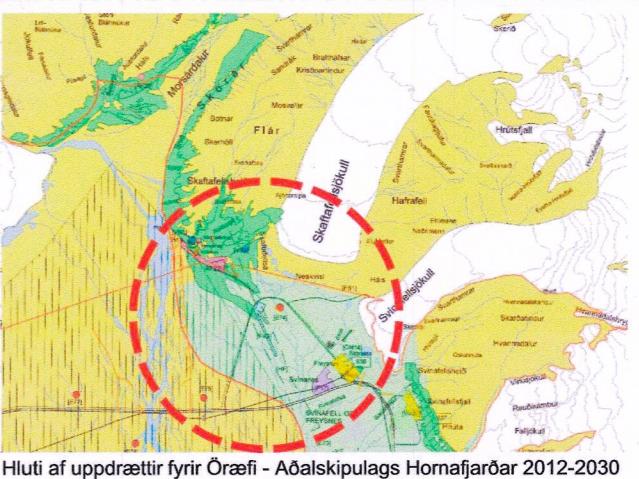
„Stefna Sveitafélagsins Hornafjarðar er að auka þátt ferðapjónustu í atvinnulifi og menningu í sveitafélagini og að aðalskipulag studli að því.“

„Þá þátt umfangsmeyri starfsemi er áformúð, 17 gistiþátt eða fleiri eru skilgreind „verslunar- og þjónustusvæði“. Þetta á meðal annars við um nokkru staði þar sem er gert ráð fyrir hótelrekstri í sveitum.“

SKÝRINGAR

	Verlun og þjónusta [v]
	Íaðarsvæði [i]
	Elinnstu- og elnisinsværsvæði [e]
	Landsbúnaðarsvæði [l]
	Skógræktar- og landgræðslusvæði [s]
	Flugvellar [FV]
	Alþreyning- og ferðamannasvæði [AF]
	Ár (blátt)
	Varmargardar (brunt)
	Tún
	Skurð

VALKOSTIR	UMHVERFISJÆTTIR						
	Jarðfræði og jarðmyndanir	Gróður og dýralif	Landnotkun	Ásýnd og landslag	Minjar	samfélög	HEILSA OG ÖRYGGI
1.Núll kostur Engin uppbrygging	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif
3.Uppbygging við Skaftafell III - IV Innan jarðar Skaftafell III-IV	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif	Överuleg áhrif

Tafla 2. Umhverfisjættir breytingar.

Updráttur eftir breytingu - rkv.1:50.000

Updráttur eftir breytingu - rkv.1:50.000

Jákvæð áhrif

Neikvæð áhrif

Overuleg áhrif

Oviss áhrif

NIDURSTAÐA UMHVERFISKÝRSLU

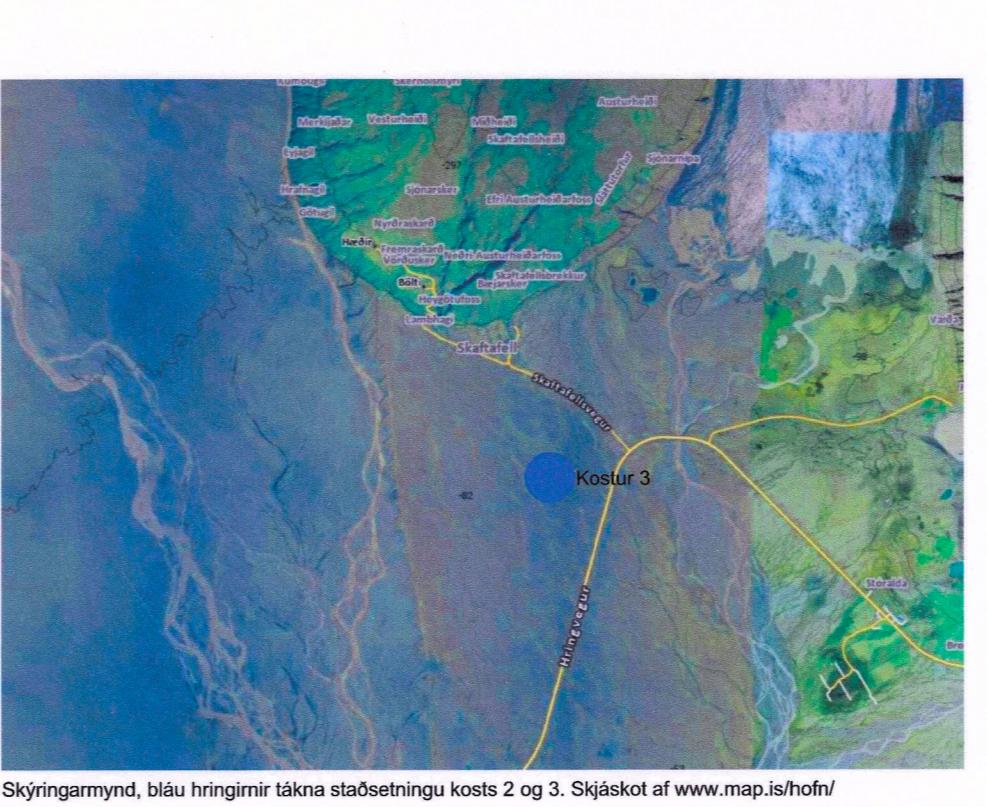
Valkostur nr. 1 (núll kostur) er talin hafa engin eða óveruleg áhrif.

Valinn kostur, nr. 3 er í heildina talinn hafa óveruleg áhrif. Umrætt svæðið er ekki innan verndarsvæða eða hefur að geyma stefnar jarðmyndanir eða gróður. Neikvæð áhrif geta orðið á ásýnd og landslag þar sem svæðið er flatlent og áberandi frá númerandi þjóðvegi. Samkvæmt gildandi skipulagi færst vegurinn og gefst að tækifæri til að skilgreina númerandi þjóðvegum þar sem mun minni og hægari umferð fer um. Uppbrygging er talin geta þjónustað þá sem fara um veginn og eiga leið inn í Skaftafell. Með uppbryggingunni verður til samfella í byggd og í við Skaftafell og að Freysnesi. Hægt er að draga úr neikvæðum áhrifum á svæðinu og landslag til að óverulegum landstöðum. Tryggja skal með skilmálum í deiliskipulagi að svo verði á svæðinu. Sveitarstjórn hefur einnig við valkostareigningu horft til settar stefnu í aðalskipulagi um stærri gistiþátt: „Stóra gistiþáttar þarf að staðsetja með tilliti til landslags, byggðarmynsturs, samgangna og samlegðaráhrifa fyrir samfélög og markmið um sjálfbærni höfð að leiðarlöji. Undirbúarfars með mannvirkjagerð af kostgæfini og vanda - byggengarlag, efniðval og allar lausnir þannig að hún samsvari og sómi því umhverfum sem hún verður hluti af.“ Vega auknungar í ferðapjónustu innan sveitafélagsins þarf að styrkja svæðið við Skaftafell til að ráða betur við þann gestafjöldi sem sakir svæðið líkt og tölur Ferðamálstofu gefa til kynna. Hluti af því er að auka framboð að gistingu, styrkja þjónustustig svæðisins og bæta móglileika og aðstöðu þess starfsfólk sem vinnur á svæðinu. Þá er aðskilegt að styrkja atvinnulífi í sveitafélagini, m.a. með því að auka gistiþólguleika yfir vetrartímann sem getur skapað fleiri heilsars törf í greininni. Þá er því niðurstóða sveitarstjórnar að samþykka breytingu aðalskipulags til að ná settum markmiðum og til að bregðast við þeim fjöldu sem sækir þetta tilteksna svæði á hverju ári.

VALKOSTIR

Alls voru bornir saman tveir kostir, sem helst þóttu koma til greina:

1. Núll kostur, engar breytingar frá grunnástandi sem er einnig samkvæmt gildandi aðalskipulagi.
3. Uppbygging innan Skaftafelli III-IV, land sem liggur neðan aðkomuvegar að Skaftafelli.

Skýringamynd, bláu hringir markir staðasetningu kost 2 og 3. Skjáskot af www.map.is/hofn/

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun í samræmi við 32.gr.skipulagslaga nr.123/2010 þann 15.apríl 2020